

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R :

Art. 409 pr. civ. și legile de ordine publică, de Grig. Dimitrescu.
JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: Stella Rădulescu cu Primăria Capitalei și alții.— Observație de S. R.*

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II: Gh. Alexandrescu cu Ministerul public.

Judecătoria ocolului I urban București: Ministerul de războiu cu Tereza Cercopide.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.— *Observație de S. R.*

Art. 409 pr. civ. și legile de ordine publică

(URMARE)¹⁾

7. *Particularii nu pot derogă dela nici o lege.*—

A doua teză pe care își propune să o dovedească Varelles-Sommières este că nu se poate derogă dela nici o lege prin convențiuni particulare.

Ne-am putea mulțumi, zice autorul, să o susținem printr'un argument *ad hominem* tras din doctrină și din art. 5. După doctrină și după acest text, nu se poate derogă dela legile care înterează ordinea publică. Or, am dovedit în precedentul articol că toate legile interesează ordinea publică. Deci nu se poate derogă dela nici o lege.

După demonstrațiunea care precede, argumentul ar fi fără replică. Dar argumentele *ad hominem* nu au decât o forță relativă, și de aceea autorul voește să deă probe absolute.

Aceste probe vor face să strălucească evidența unui adevăr întunecat prin vicioasele obiceiuri de limbaj; apoi vor arăta că actele cari sunt prezentate de autori ca derogățiuni dela legi, nu au de fel o alură așa de revoluționară și un efect așa de imposibil.

A derogă dela o lege prin convențiuni particulare, înseamnă a stipulă în mod valabil clauze contrarii acestei legi; înseamnă a stabili o stare de lucruri pe care legea o oprește; înseamnă într'un cuvânt a nesocoti nepedepsit legea.

Autorul neagă absolut că aceasta ar fi posibil și că aceasta se întâmplă vreodată. Și dovedește aceasta.

Ceeace legiutorul voește, se impune tuturor supușilor. Dacă e desacord între voința suveranului, care e legea, și voința particularilor, totdeauna cea dintâiu trebuie să învingă, și nu odată una și altădată alta.

A zice că voința supușilor poate câteodată, adeseori, ba chiar foarte adesea, să învingă pe cea a suveranului, înseamnă a accepta o răsturnare a rolurilor care miră și revoltă rațiunea; ar fi a admite această contradicție, că comandamentul legiutorului poate să nu fie decât o dorință sau o rugăciune umil adresată de el celor al căror șef este.

Câteodată, e drept, legiutorul a putut să dispenseze printr'o regulă generală stabilită de el pe unii din supuși, sau pe toți supușii într'o anume împrejurare.

1) Vezi *Dreptul* No. 53 din 1910.

Dar supușii cari se găsesc în acest caz de dispensă și nu se conformă legei, nu nesocotesc legea, de oarece legea nu e făcută pentru ei sau pentru acest caz. Legiuitorul, el însuș, a derogat dela regula pe care tot el a stabilit'o. El poate singur derogă dela legile sale.

Legiuitorul chiamă în principiu sub drapel pe toți românii. Prin excepție, el nu reține pe unii decât un an, și pe alții deloc. S'ar exprimă cinevâ în mod greșit, zicând că bacalaureații fac numai un an serviciul, fiii văduvelor sărace deloc, etc., prin faptul că fac numai un an sau deloc. Ei nu deroagă dela nici o lege, deoarece nici o lege nu-i obligă să stea mai mult de un an. Legiuitorul a derogat în favoarea lor dela regula generală.

Dar, a zice că în afară de dispensele acordate de legiuitor, și în prezența unei legi care vreă să se aplice lor în situația în care se găsesc, niște supuși pot în mod legitim să se sustragă dela această lege, să nu o asculte; a zice că în caz de conflict între voința suveranului și cea a particularilor, aceasta din urmă va învinge, ar fi nu numai a exprimă o idee falsă, dar a emite un paradox neadmisibil, în contra simțului comun.

Iată totuș ceeace zic toți autorii cari susțin că particularii pot *derogă* dela o sumă de legi.

Iată ceeace zic, dar ne grăbim a adăogă că nu aceasta e ceeace ar voi să zică. Din fericire pentru mentalitatea lor¹⁾, și din fericire pentru pacea socială pe care o asemenea teorie ar putea-o turburâ, modul lor de a se exprimă e singur anarhic. Gândirea lor nu este, fiindcă soluțiunile pe cari le prezintă sub un aspect așa de prost sunt perfect corecte. Greșala lor consistă în modul de a califică faptele.

Mai întâiu, ceeace ei consideră ca o derogare la lege, este în realitate renunțarea la un drept pe care legea ni-l dă.

Oamenii pot, fără îndoială, în principiu, să renunțe la drepturile pe cari legea le recunoaște sau le conferă. Dar a face aceasta, nu înseamnă a derogă dela lege.

Legea voește ca oamenii să fie *investiți* cu dreptul ce ea determină, dar nu exige ca ei să-l *conserve* fără voia lor. Ea voește ca oamenii să aibă acest drept, dacă nu renunță. Ea nu comandă ca ei să-l păstreze chiar dacă renunță și chiar după ce au renunțat. Prin urmare, a renunță la un drept, înseamnă a îndeplini un act permis de lege, iar nu a se sustrage dela lege, nu a derogă.

Așa, legea care dă proprietarului solului proprietatea construcțiunilor ridicate fără consimțământul său de un posesor (art. 494 cod. civ.), nu vreă și nu ordonă decât un lucru: ca proprietarul solului să devie proprietar al construcțiilor.

Nici o convenție particulară nu poate înfrânge această voință suverană și face ca proprietarul solului să nu devie proprietar și al construcțiunei.

Dar legea nu voește ca el să fie obligat a conserva proprietatea construcției. Renunțând în profitul constructorului, el nu deroagă dela lege, cum nu ar derogă dacă îl-ar alienă în profitul altei persoane sau dacă ar dărîmă clădirile. Această renunțare, departe de a anihila efectul pe care legea ar voi să-l producă, îl recunoaște și-l confirmă: cinevâ nu poate dispune de un drept decât când îl are.

De asemenea, legea vreă ca constructorul, cel puțin dacă e de bună credință, să aibă drept la rambursarea muncii și materialului sau la plata plus-valutei produse de construcțiune; dar ea nu exige ca dânsul să conserve acest drept. Ea ține ca dânsul să poată uză de acest drept, nu să și uzeze de el. Iertând în totul sau în parte pe proprietar de indemnitate, dânsul nu lucrează în contra lezei.

Alt exemplu. În virtutea art. 500 din codul civil, proprietarul fondului riveran al unui curs de apă dă drept la proprietatea insulelor cari se vor formă în fața fondului și în mijlocul cursului de apă care e de partea sa.

Dar legea nu decide și nu putea în mod rațional decide ca acest drept să fie inalienabil și inseparabil de fondul riveran. Singurul lucru pe care îl vreă, e ca acest drept să fie dela început atașat ca un accesoriu la proprietatea fondului riveran: și aceasta nici o dispoziție a omului,

1) Să nu se uite că Vareilles-Sommières vorbește.

nici o convenție particulară nu o poate schimba.

Dar nu înseamnă a derogă dela lege faptul de a detașa accesoriul dela principal, deoarece legea nu cere ca ele să fie unite pe vecie.

Renunțând la dreptul asupra insulei după ce insula s'a format și după ce *dreptul relativ la insulă* a devenit *dreptul asupra insulei*, deci un drept de proprietate, cedând insula riveranului din față, sau vânzând-o unei alte persoane, sau abandonând-o și făcând dintr'ânsa un lucru de domeniu public, sau distrugând-o dacă îl jenează, riveranul nostru nu face nimic contrar legei, deoarece ea nu oprește nici unul din aceste acte.

De asemenea nu deroagă dela lege cedând unei alte persoane oarecare dreptul său asupra insulelor mai înainte ca aceste insule să se fi format, dreptul asupra insulelor posibile. Legea nu a declarat acest drept inalienabil, după cum nu a declarat nici insula ea însăși inalienabilă. Departe de a derogă dela legea care a unit acest drept cu proprietatea fondului riveran și care n'a făcut decât acasta, proprietarul, vânzând, dăruind acest drept, recunoaște legea și profită de dispozițiile ei.

Alt exemplu. Art. 607 din codul civil dă proprietarului unui fond dreptul de a se opune ca proprietarul fondului vecin să planteze la o distanță mai mică de doi metri de limita proprietății arbori sau arbusti mai înalți decât doi metri.

Autorii nu ezită a spune care mai de care că nu se poate derogă dela această lege.

Neexact. Nu se poate derogă dela această lege; nu se poate derogă dela nici o lege.

Legea voește ca proprietatea unui fond să dea cuivă dreptul de a se opune la plantarea arborilor prea apropiați de linia despărțitoare, și voința oamenilor nu poate face să nu fie așa. Dar ea nu voește decât atât; ea nu voește de fel ca acest drept să fie totdeauna conservat și exercitat de proprietarii fondului. Ea consideră tot atât de util, ca ei să aibă în principiu dreptul, și ca ei să poată renunța la acest drept. Renunțând, nu deroagă dela lege, căci ea le dă plină libertate să renunțe.

Nu e nevoie de ilustrat printr'un mai mare număr de verificări acest fapt evident, că re-

nunțarea la un drept pe care legea ni-l dă, nu e o derogare la lege, când legea nu ne oprește să renunțăm.

8. *Nu se poate derogă nici chiar dela legile supletive*— .In adevăr, autorii prezintă adesea ca o derogare la lege, faptul că particularii, exprimând clar și complet voința lor în contracte, în testamente, prevăzând și hotărînd ei înșiși consecințele actelor, nu lasă legilor interpretative sau celor supletive ocazia de a se aplica.

Dar nu poate fi umbră de derogare la lege în acest fapt, după cum nu e nici în cazul de renunțare la un drept.

Legile interpretative a voinței particularilor nu sunt făcute decât pentru cazul când această voință are nevoie să fie interpretată, adică pentru cazul când părțile nu s'au explicat în mod clar asupra sensului unor formule. Legile supletive nu sunt făcute decât pentru cazul când particularii nu au hotărît ei înșiși un punct, o afacere, o chestiune, pe care o putem hotări și care trebuie neapărat să fie hotărîtă.

Aceste legi nu voesc să se aplice în afară de aceste ipoteze; ele sunt și voesc să fie legi condiționale, și condițiunea căreia subordonează ele singure aplicațiunea lor, e tăcerea sau abținerea interesaiților.

Adeseori o spun formal chiar ele.

«Termenul, zice art. 1024, este presupus totdeauna că s'a stipulat în favoarea debitorului, *dacă nu rezultă din stipulație că...* etc.».

«Spesele predării sunt în sarcina vânzătorului și ale ridicării în sarcina cumpărătorului, *dacă nu este stipulațiune contrarie*».

«Predarea trebuie să se facă la locul unde se află lucrul vândut în timpul vânzării, *dacă părțile nu s'au învoit altfel*».

S'ar mai putea cită multe legi tot așa de formale. Pentru cele ce nu o spun ele înșile, legiuitorul o spune în mod general în principiile generale, unde proclamă libertatea contractanților și a testatorilor, pe care nimeni nu le contestă.

Și atunci, cum se poate oare prezentă ca o derogare dela lege explicațiunile sau clauzele pe cari legiuitorul le declară libere și valabile și în lipsa cărora numai el, legiuitorul, ar fi intervenit?

A face ca o lege să nu aibă ocazia de a se aplică, nu înseamnă a derogă dela această lege. A nu cădeă sub prescripțiunile legii, și a lucra contrar legii, sunt două fapte cari nu au nimic comun. Părțile cari nu lasă să subziste nici o obscuritate și nici o lacună în contractul lor, nu deroagă dela legile interpretative și supletive, după cum un om onest nu deroagă dela legile penale necomitănd nici un asasinat sau furt.

Toți autorii, toți profesorii, spun cu gravitate că legea care obligă pe vânzător la garanție (art. 1337 c. civ.), este o lege dela care se poate derogă, și că a stipulă în contract că nu se datorește garanție, înseamnă a derogă dela această lege.

Se face o dublă eroare: nu se poate derogă dela această lege; și nu înseamnă a derogă dacă stipulezi lipsa de garanție la o vânzare.

Această lege supletivă nu e făcută, în adevăr, decât în vederea cazului când părțile nu ar fi hotărât ele înșile consecințele evicțiunii. E nevoie ca cineva să le hotărască. Legea face aceasta în locul părților, atunci când ele nu o fac, și decide că, în acest caz, vânzătorul datorește garanție.

Vânzătorul datorește garanție în cazul acesta, așa e legea, întreagă legea.

Ea nu suferă nici o derogare: contractul fiind mut relativ la evicțiune, nici o convenție nu poate împiedică pe vânzător să aibă obligația de garanție.

Dar, dacă părțile au determinat singure consecințele evicțiunii, dacă au zis că nu se datorește garanție, ei bine, legea care obligă pe vânzător la garanție în caz de tăcere a părților, nu are ocazie să se aplice, nici prin urmare să suferă sau nu vre-o derogare. Convenția părților pune chestia evicțiunii în afară de câmpul de aplicațiune a legii supletive, și nu legea supletivă în afară de chestiune.

De observat că art. 1338 zice formal: «Părțile pot, prin convențiune, să adaoge, să micșoreze sau să șteargă obligațiunea de a răspunde de evicțiune». Așa că e nediscutabil că art. 1337 nu stabilește obligația de garanție decât pentru cazul când părțile nu s'au ocupat de evicțiune. Autorii nu țin

seamă de asta; pentru ei, e o derogare la lege faptul de a nu aplică art. 1337 la o situație pe care nu o prevede, și de a aplică art. 1338 la o situație pe care o prevede.

Legile interpretative și cele supletive, încă odată, nu voesc să se aplice decât în lipsă de explicații suficiente sau de convențiuni sigure ale părților. Deci, dacă explicațiile și convențiunile există, aceste legi, dela sine, refuză a se aplică. Nu particularii le resping și deroagă dela ele; ele nu au pretenția a regulă o situație cu totul diferită de cea pe care o prevăd.

Când din contra circumstanțele în care voesc să se aplice sunt întrunite, nimic nu poate împiedică voința lor suverană; nimic nu poate face ca părțile să nu fie presupuse a fi având gândul pe care li-l atribue legea interpretativă; nimic nu poate face ca părțile să nu fie investite cu drepturile sau obligațiile ce le atribue legea supletivă. Aceste părți pot, în urmă, să renunțe la aceste drepturi sau să le modifice, căci nu sunt inalienabile, dar nu e mai puțin adevărat că ele le-au avut și nu pot face ca să nu le fi avut.

Deci, ca toate celelalte legi, legile interpretative sau supletive nu suferă derogare din partea supușilor, și ceeace ni se prezintă ca o derogare dela aceste legi nu este decât un act, care se îndeplinește în afară de domeniul lor.

(Va urmă).

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNEA I.

Audiența dela 15 Iulie 1910

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

Stella Rădulescu cu Primăria Capitalei și alții

TESTAMENT.— CONDIȚIUNE ILICITĂ.— CAUZĂ DETERMINANTĂ.—
NEEXAMINAREA EI.— DACĂ CONSTITUE O LIPSĂ DE MOTIVARE SAU
OMISIUNE.— ART. 1008 CODUL CIVIL.

Condițiunea ilicită cuprinsă într'un testament fiind considerată ca nescrisă, indiferent dacă cauza impulsivă și determinantă a testatorului a fost liberalitatea sau condițiunea pusă de dânsul, este inutil ca instanța de fond să mai intre în cercetarea actelor și faptelor din cari s'ar fi putut deduce acea cauză determinantă, și astfel Curtea de apel ne-

pronunțându-se asupra lor, nu comite nici o omisiune sau lipsă de motivare.

No. 163. — Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de Stella Rădulescu contra deciziei Curței de apel din București, secția III, No. 250 din 1909, dată în proces cu Primăria Capitalei și alții.

S'au ascultat: d-l avocat G. Tașcă, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Al. Alexandrescu, în combatere.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Omisiune esențială și nemotivare.

«Am arătat instanței de fond că chiar dacă s'ar considera că art. 1008 din codul civil nu este aplicabil la donațiuni și testamente, încă testamentul ar trebui să fie anulat, de oarece clauza imorală din testament este chiar cauza sub care s'a făcut testamentul.

«Pentru a demonstra dar că această clauză imorală a fost cauza determinantă a testamentului și motivul impulsiv fără de care el nu ar fi avut loc, am arătat și invocat o serie de fapte și acte.

«Instanța de fond nu se pronunță deloc asupra acestei chestiuni, care dacă s'ar fi luat în considerare, ar fi schimbat cu desăvârșire soluția procesului».

Având în vedere decizia supusă recursului, din care rezultă că recurenta Stella Rădulescu a intentat acțiune contra intimatelor Ana C. Stabil, Maria Honeger și Primăria București, pentru anularea testamentului făcut de defunctul maior C. Stabil, acțiune care a fost respinsă de ambele instanțe de fond;

Având în vedere că recurenta, între alte motive, în susținerea acțiunii sale a invocat înaintea instanțelor de fond, că testamentul este nul și pentru motivul că conține clauza «să nu se mărite legitim cu nimeni» una din persoanele în favoarea cărora s'a făcut testamentul, că adică conține o clauză ilicită, fiind contrarie bunelor moravuri și care ar atrage nulitatea testamentului, conform art. 1008 din codul civil;

Având în vedere că Curtea de apel a adoptat în totul motivele din sentința tribunalului, și că tribunalul se întemeiază asupra acestui punct pe considerațiunea că dispozițiunea art. 1008, care declară nule numai convențiunile în care se găsește o condițiune ilicită, nu poate fi întinsă pe cale de interpretare și la testamente, dispozițiunile care pronunță nulități fiind de strictă interpretare;

Considerând că recurenta neinvocând nici un motiv de recurs în contra acestei soluțiuni admisă de instanțele de fond, Curtea nu poate intra în cercetarea fundamentului ei;

Considerând că față cu această soluțiune care nu face nici o distincțiune și consideră condițiunea ilicită totdeauna ca nescrisă în testamente, fără a mai căuta dacă cauza impulsivă și determinantă a testatorului a fost liberalitatea sau condițiunea pusă de dânsul, eră inutil să

se intre în cercetarea actelor și faptelor din care s'ar fi putut deduce acea cauză determinantă;

Că, astfel fiind, omisiunea de care se plânge recurenta și care cu lipsa de motivare constituie singurul său motiv de recurs, nu este esențială, căci nu ar fi schimbat întru nimic deciziunea Curței de apel;

Că recurenta nu poate invoca nici lipsa de motivare, de oarece Curtea admitând motivele tribunalului, arată indetul cari sunt motivele pe care își sprijină soluțiunea admisă de dânsa;

Că, în consecință, motivul de casare fiind neintemeiat, recursul urmează să fie respins.

Pentru aceste motive, respinge.

Observație. — Dispozițiunile art. 1008 din codul civil, care declară nule convențiunile conținând condițiuni ilicite sau contrarii ordinei publice se aplică la testamente? Această chestiune e foarte mult discutată în doctrina și jurisprudența noastră. În codul francez există art. 900, eliminat de legiuitorul român, după care, prin derogare dela dreptul comun, orice condiție imposibilă, contrară legilor sau bunelor moravuri, făcând parte din o donațiune sau testament, nu anulează liberalitatea, ci se consideră numai ca nescrisă. Eliminarea acestei dispozițiuni de legiuitorul român și tăcerea lui în ce privește efectul ce trebuie să aibă condițiunea ilicită dintr'un testament, dacă anulează legatul chiar sau trebuie a fi privită ca nescrisă, a fost interpretată de Curtea noastră de casație în sensul că acest efect depinde de intențiunea testatorului care a pus acea condiție legatului său. Dacă scopul și mobilul a fost legatul, atunci cauza determinantă fiind liberalitatea, condițiunea ilicită trebuie a fi considerată ca neexistentă, iar dacă cauza determinantă ar fi îndeplinirea condițiunei ilicite, atunci testamentul trebuie anulat (Cas. I, *Dreptul* din 1909, No. 33).

Curtea noastră supremă a mers mai departe și prin decizia mai sus publicată a hotărât că condiția ilicită dintr'un testament trebuie a fi considerată ca nescrisă, indiferent dacă cauza impulsivă și determinantă a testatorului a fost liberalitatea sau condițiunea pusă de dânsul. Este adevărat că într'un considerent Curtea pare a voi să evite chestia, zicând că recursul nefiind făcut asupra acestui punct, nu are a se ocupa de fundamentul lui, totuș respingând motivul de casare întemeiat pe nemotivare și pe omisiunea instanței de a se pronunța asupra împrejurărilor din care rezultă cauza determinantă a condițiunei, ea a consacrat implicit soluția instanței de fond în sensul de mai sus (A se vede asupra acestei importante chestiuni, Comentariul de drept civil al d-lui profesor D. Alexandrescu, tom. VI, pag. 40, cum și observațiunile sale din *Dreptul* No. 5 din 1907 și No. 68 din 1908).

S. R.

SECȚIUNEA II

Audiența dela 16 Martie 1910

Președinta d-lui N. Mandrea, președinte

Gh. Alexandrescu cu Ministerul public

FALIMENT. — ACTIUNE CÔMERICALĂ. — ACTIUNE PENALĂ. — PRINCIPIUL INDEPENDENȚEI. — ART. 714 COD. COM.

Art. 714 din codul comercial stabilind principiul că acțiunea comercială este independentă de cea penală și acțiunea penală fiind de ordine publică, ea trebuie să-și urmeze cursul ei separat, și judecătorul penal nu are a se ocupa de soluțiunea ce ia falimentul înaintea tribunalului comercial.

Prin urmare, decizia camerei de punere sub acuzare care respinge opoziția contra ordonanței judecătorului de instrucție prin care se declară că nu există caz de urmărire contra unui falit, pe motiv că tribunalul comercial ar fi ridicat starea de faliment, este contrarie principiului independenței, stabilit prin art. 714, și deci decizia urmează a fi casată, întrucât prin respingerea opoziției camera de punere sub acuzare și-a însușit ordonanța judeului de instrucție dată cu violarea dispozițiilor suszisiului text de lege.

No. 399.— Casată, după divergință, în urma recursului făcut de d-l procuror general, deciziunea camerei de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de apel din București, cu No. 377 din 1909, dată în procesul penal de bancrută privitoare pe Gh. Alexandrescu.

S'a ascultat d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare tras din greșita interpretare a art. 714 din codul comercial.

Având în vedere recursul declarat de procurorul general al Curții de apel contra deciziei camerei de punere sub acuzare a Curții de apel din București No. 377 din 18 Decembrie 1909;

Având în vedere că prin această decizie se respinge opoziția d-lui procuror contra ordonanței judecătorului de instrucție a trib. Ilfov cab. III;

Considerând că camera de punere sub acuzare prin acea decizie declară că judecătorul de instrucție se poate întemeia pe constatările trib. comercial spre a găsi, spre a declara că comerciantul G. Alexandrescu nu este în încetare de plăți și nu există bancrută contra lui; că prin aceasta nu se atinge principiul separațiunei acțiunei penale de cea comercială, fiindcă judecătorul de instrucție se poate întemeia pe constatările judecătorului precum rezultă din art. 714 al. 2 cod. comercial;

Considerând că este a se ști ceia ce a făcut și decla-

rat judele de instrucție, că se constată în această privință că judele de instrucție întemeindu-se numai pe faptul că trib. comercial a ridicat starea de faliment cerută contra lui Gr. Alexandrescu; că fiind astfel constatată că acel comerciant nu a încetat plățile, că neexistând elementul bancrutei conform art. 876 c. com. se declară că nu există un fapt penal;

Considerând că este contradicție între argumentația din decizia camerei de punere sub acuzare și între argumentarea din ordonanța judecătorului de instrucție; că judele de instrucție primește cele hotărâte de trib. comercial în privința comerciantului Gr. Alexandrescu ca lucru judecat, iar nu numai ca putând servi ca element spre formarea convingerei; că dacă judele de instrucție ar fi procedat precum susține camera de punere sub acuzare că a procedat, ar fi continuat a face cercetările spre a se convinge dacă a fost încetare de plăți și dacă este bancrută; că judele de instrucție a înțeles altfel de cum camera de punere sub acuzare lasă a crede;

Că părerea judecătorului de instrucție e contrarie principiului independenței acțiunei penale de acțiunea civilă, în materie de bancrută conform art. 714 cod. com., că dacă camera de punere sub acuzare respinge opoziția, contra ordonanței judeului de instrucție, aceasta implică o aprobare a părerei cuprinsă în ordonanța judeului, ceea ce a greșit fiind contrariu principiului independenței;

Că de aceia, recursul contra deciziei camerei de punere sub acuzare e întemeiat și decizia are a fi casată.

Pentru aceste motive, casează.

JUDECATORIA OCOLULUI I URBAN BUCUREȘTI

Audiența dela 13 Martie 1910

D-l P. M. Davidescu, judecător

Ministerul de războiu cu Tereza Ceeropide

POPRIRE.— CREDITOR. — INTERVENȚIE.— SENTINȚĂ DE VALIDARE DEFINITIVĂ.— TRANSFERT JUDICIAR.— ART. 462 PR. CIVILĂ. FUNCȚIONARI.— LEFURI.— PLATA LOR.— SERVICII.— SUME VIITOARE.

POPRIRE.— SUME VIITOARE.— DACĂ FOT FACE OBIECTUL UNEI POPRIRI.— VALIDARE.— TRANSFERT JUDICIAR.

POPRIRE.— SUMĂ CERTĂ ȘI EXIGIBILĂ.— SUME VIITOARE.— SENTINȚĂ DE VALIDARE.— EFECTE.— TRANSFERT JUDICIAR.

1° Din dispozițiunile art. 462 pr. civilă, potrivit cărora orice creditor al datornicului urmărit va putea interveni la judecata de poprire până ce nu s'a dat o sentință definitivă de urmărire, rezultă că prin efectul sentinței de validare se operează un transfert judiciar exclusiv în favoarea creditorului popritor, a cărui consecință este că suma poprită ese din patrimoniul debitorului, iar terțiul poprit devine debitorul personal al creditorului popritor,

astfel că suma poprită nu mai poate fi urmărită și de alți creditori ai debitorului.

2° Lefurile funcționarilor se plătesc pe măsură ce aceștia prestează serviciile, cu alte cuvinte sunt niște sume pe care Statul le datorează sub această condițiune și în viitor.

3° Sumele viitoare pot face obiectul unei popriri și putându-se deci popri, este evident că se operează și transfertul judiciar, de oarece nu se poate concepe validare de poprire fără transfert judiciar în favoarea creditorului popritor asupra sumelor chiar viitoare poprite de el, căci odată ce suma s'a poprit și poprirea s'a validat în mod definitiv, suma poprită a eșit din patrimoniul debitorului, iar terțiul poprit a devenit debitor al creditorului popritor, sub rezerva, bine înțeles, ca suma viitoare să devină certă și exigibilă prin îndeplinirea condițiunii sau trecerea termenului.

4° Efectele sentinței definitive de validare sunt aceleași atât când este vorba de poprirea unei sume certe și exigibile, cât și când e vorba de poprirea unei sume viitoare, de oarece legea nu dispune și nici nu e logic să fie altfel, pe câtă vreme se admite poprirea sumelor datorite în viitor și nu se poate concepe sentință definitivă de validare fără transfertul judiciar cu toate consecințele sale juridice.

Judecata,

Având în vedere contestația făcută de către Ministerul de război, prin petiția înreg. la No. 5451 din 18 Februarie 1910, în contra tabloului de ordinea creditorilor debitorului Mircea Magheru dresat de d-l magistrat stagiar al judecătoriei în ziua de 9 Februarie 1910, tablou în care acest Minister n'a fost înscris cu creanța sa ;

Având în vedere că motivul de contestație este că rău a fost îndepărtat Ministerul de război de la tablou și că rău s'a alocat întreaga sumă creditoarei Tereza Cecropide, pe motivul că popririle sale erau validate în mod definitiv când acest Minister a înființat poprirea sa, căci fiind vorba de salariul unui funcționar, transfertul judiciar nu se operează de cât în măsură ce el capătă dreptul la acest salariu, astfel că suma reținută trebuie distribuită între toți creditorii, potrivit titlului lor de preferință și creanța Statului fiind privilegiată, trebuia trecută în tablou înaintea ori cărei alte creanțe; că rău s'a dispus prin tablou ca suma de 55 lei să se restituie debitorului, ea urmând să se împartă între creditori;

Având în vedere susținerile părților și actele de la dosar din care se constată următoarele ;

(Urmează expunerea faptelor).

Având în vedere că din faptele expuse mai sus rezultă că în ziua în care Ministerul de război a înființat poprirea sa — 31 Decembrie 1909 — asupra salariului debitorului Mircea Magheru, existau deja alte două popriri ale creditoarei Tereza Cecropide, validate prin cărțile de judecate ale acestei judecătorii cu No. 1331 din 1908 și 1990 din 1908 și rămase definitive încă din anul 1908, astfel că față de motivul de contestație invocat de către Ministerul de război, chestiunea de drept care urmează să fie rezolvată, este de a se ști, cari sunt efectele sentinței de validare rămasă definitivă, când este vorba de a poprire înființată pe leafa plătită unui funcționar;

Având în vedere că, în principiu, după dispozițiunile art. 462 pr. civ., orice creditor al datornicului urmărit, va putea interveni la judecata de poprire, până ce nu s'a dat o sentință definitivă asupra validărei ;

Că de aci rezultă, că prin efectul sentinței de validare se operează un transfert judiciar exclusiv în favoarea creditorului popritor, a cărui consecință este că suma poprită eșe din patrimoniul debitorului, iar terțiul poprit devine debitorul personal al creditorului popritor, astfel că suma poprită nu mai poate fi urmărită și de alți creditori ai debitorului ;

Având în vedere că contestatorul susține că acest principiu se aplică numai când este vorba de o sumă certă și exigibilă și că nu se poate aplica când poprirea are de obiect leafa unui funcționar ;

Având în vedere că lefurile funcționarilor se plătesc pe măsură ce aceștia prestează servicii, cu alte cuvinte sunt niște sume pe cari statul le datorează sub această condiție și în viitor ;

Având în vedere că este generalmente admis, că sumele viitoare pot face obiectul unei popriri, și putându-se popri, este evident că să operează și transfertul judiciar, cu toate consecințele juridice expuse mai sus, căci nu se poate concepe validare de poprire fără transfert judiciar în favorarea creditorului popritor, asupra sumelor chiar viitoare poprite de el, căci odată ce suma s'a poprit și poprirea s'a validat în mod definitiv, suma poprită a eșit din patrimoniul debitorului, iar terțiul poprit a devenit debitor al creditorului popritor, sub rezerva, bine înțeles, ca suma viitoare să devină certă și exigibilă prin îndeplinirea condițiunii sau trecerea termenului ;

Că, dealtmintrelea, art. 426 pr. civ. nu face în această privință nici o distincțiune, și unde legea nu distinge, nu putem nici noi distinge pentru a aplica alte principii streine de materia care ne preocupă ; — dar chiar din desbaterile parlamentare urmate în Senat cu ocaziunea votărei acestui articol, se vede că ministrul de justiție de atunci și autorul actualului cod de procedură civilă, explicând sensul acestui articol, dă ca exemplu tocmai ce s'a întâmplat cu leafa unui funcționar al cărui creditor nu-și putea încasa datoria, din cauza popririilor ce

se înființau mereu pe leafa acestuia, de unde rezultă că intențiunea autorului legii a fost ca acest articol să se aplice și în privința sumelor datorite în viitor (vezi ediția oficială a codului de procedură civilă, pag. 431);

Având în vedere că, în afară de aceasta, atât din expunerea de motive, cât și din debaterile parlamentare referitoare la art. 462 pr. civ. se constată că rațiunea pentru care s'au introdus principiile stabilite prin acest articol, a fost ca să se curme răul care există sub vechiul cod de proc. civilă și sub care creditorii datornicului urmărit puteau să poprească suma datorită de terțiu până la complectarea liberării a acestuia, fără ca să se ție seamă de interesul creditorilor diligenți, cari și-au validat în mod definitiv popririle lor, și de aceea prin acest articol s'a dispus ca în interesul transacțiunilor și al siguranței creditorilor popritori diligenți, ceilalți creditori să poată interveni cu popririle lor, numai până când s'a dat o sentință definitivă asupra validărei, și aceasta pentru că, sub vechiul cod de procedură, se puteau comite fraude din partea unui debitor de rea credință, care și putea crea o mulțime de creditori în dauna creditorilor sinceri și diligenți;

Că dacă această rațiune există când este vorba de o poprire asupra unei sume certe și exigibile, apoi există și când este vorba de o poprire asupra unei sume viitoare, și din această identitate de rațiune, rezultă în mod neîndoios că efectele sentinței definitive de validare trebuie să fie aceleași în ambele cazuri, căci nici legea nu distinge și nici nu e logic să fie altfel pe câtă vreme se admite poprirea pe sumele datorite în viitor, căci după cum se arată mai sus, nu se poate concepe sentință definitivă de validare fără transfert judiciar cu toate consecințele sale juridice;

Că, pentru toate motivele expuse mai sus, întru cât sentințele de validare obținute de creditoarea Tereza Cecropide au rămas definitive, sumele datorite în viitor de către terțul poprit Ministerului lucr. publice, sub formă de salariu debitorului Mircea Magheru, au eșit din patrimoniul acestuia, în porțiunea în care au fost poprite, iar terțul poprit a devenit debitor al acestei creditoare, astfel că alți creditori nu mai pot interveni pentru a popri și ei această porțiune de salariu și pentru aceea poprirea înființată de Ministerul de războiu nu poate fi ținută în seamă atâta timp cât prima creditoare nu s'a achitat în mod complet de sumele poprite de dânsa, astfel că din acest punct de vedere contestația devine nefondată;

Având în vedere și obiecțiunea contestatorului că rău s'a dispus prin tablou ca suma de 35 lei care excede $\frac{1}{3}$ parte din salariu să se restituie debitorului;

Având în vedere că debitorul prin petiția înreg. la No. 4049 din 1910 cum și oral în instanță, a cerut ca această sumă de bani ce excede $\frac{1}{3}$ parte din salariul său să-i fie restituită;

Având în vedere disp. art. 409 din pr. civilă după care lefurile funcționarilor publici nu se pot urmări decât până la o treime pentru datorii către stat, penalități prevăzute de lege pentru chirii și creanțe alimentare, precum și pentru creanțele privilegiate prevăzute de art. 1729 din codul civil;

Având în vedere că din certificatul Ministerului lucr. publice No. 27142 din 1908, se constată că leafa debitorului Mircea Magheru este de lei 231 bani 35 netto, astfel că suma de 80 lei distribuită prin tablou întrece deja această treime, și deci rău Ministerul lucr. publice a reținut din leafa acestuia pe lângă suma de 80 lei și suma de 35 lei, care bine a fost restituită prin tablou debitorului și deci și din acest punct de vedere contestația este nefundată și urmează a fi respinsă, iar tabloul menținut așa cum a fost întocmit.

Pentru aceste motive, respinge contestația.

Jude, P. M. Davidescu.

JURISPRUDENȚA STRAINA

TRIBUNALUL COMERCIAL DIN REIMS

— 18 Ianuarie 1910 —

VÂNZARE. — PRIVILEGIUL VÂNZĂTORULUI DE LUCRURI MOBILE NEPLĂTITE. — CLOPOT AȘEZAT ÎN CLOPOTNIȚA UNEI BISERICI. — REVENDICAREA LUI DE CĂTRE VÂNZĂTOR. — INADMISSIBILITATE. — ART. 2101, 4° C. FRANCEZ (1730 C. CIV. ROM.).

Vânzătorul unui clopot, al cărui preț n'a fost plătit, nu poate să-l revendice după ce a fost așezat în clopotnița unei biserici, întrucât prin această așezare, el a devenit imobil prin încorporație.

(Din *Bulletin des sommaires de la jurisprudence française*, anul 1910).

Observație. — Soluția de mai sus este, în genere, admisă de doctrină, pentru două motive: 1° pentru că, prin așezarea sa în clopotniță, clopotul a devenit imobil prin încorporație; și 2° pentru că el fiind consacrat cultului (*res sacra*), nu mai este în comerț. Vezi în acest sens, Cloes, *Privileges et hypothèque*, I, 546, in fine, pag. 314; Mourlon, *Examen critique du Commentaire de Troplong sur les privileges*, I, 136, p. 247; D. Alexandresco, tom. X (sub presă), la art. 1730, 5° (privilegiul vânzătorului lucrurilor mobile neplătite). — *Contra*: Troplong, *Privileges et hypothèques*, I, 196, pg. 300, care aprobă o decizie pronunțată în sens contrar de Parlamentul din Paris, la 27 Februarie 1603.

S. R.